

N:o 15.

Ank. till Riksd. kansli den 18 Mars 1902, kl. 5 e. m.

Andra Kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande n:o 5, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående ordnande af hospitalsväsendet i riket.

Uti en till utskottet hänvisad motion, n:o 15, angående vården af sinnessjuka hemställer herr *S. Nordström* i Höglunda, »att Riksdagen behagade i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla att om möjligt redan till nästa år framlägga förslag till ett sådant ordnande utaf hospitalsväsendet inom riket, att lämplig vård och behandling må kunna beredas *alla* dessa olyckliga, hvilka däraf äro uti behof, men som icke kunna på ett tillfredsställande eller mänskligt sätt skötas uti hemmen eller uti de vanliga sjukvårds- eller försörjningsinrättningarna».

Som skäl härför anför motionären i hufvudsak följande. Lagstiftningen hade under senare tider oafåtligen varit riktad på en förbättrad tillvaro af våra lidande medmänniskor uti såväl fysiskt som psykiskt afseende. En väsentlig lucka förefunnes dock beträffande vården af dårar och sinnessjuka. Dels vore de anstalter, som funnes för sinnessjukas vård, alldeles otillräckliga för mottagandet af alla dem, hvilka vore i behof däraf, dels saknades arbetsinrättningar, som lämpligen skulle kunna emottaga till vård och behandling sådana patienter, hvilkas sinnestillstånd icke tillstädjer, att de få gå fria, men som genom en ändamålsenlig behandling och sysselsättning ofta skulle kunna förbättras eller till och med återställas till förståndets fulla bruk. Den som sett, för hvilken vanvård många af dessa olyckliga blifvit utsatta så väl i fattiga hem som i försörjningsanstalter, kunde ej annat än djupt beklaga ett sådant sakernas tillstånd. Här vore verklig nöd å färde, som svårligen torde kunna afhjälpas utan statens mellankomst.

Bih. till Riksd. Prot. 1902. 8 Saml. 2 Afd. 2 Band. 12 Häft. (N:is 15, 16.) 1

Huru och i hvilken utsträckning detta skulle ske, därom kunde andra länders erfarenhet lämna någon ledning. Motionären hade bevittnat, hvad i annat land åkerbrukskolonier i samband med arbetsinrättningar och hospitalsvård kunnat uträtta till gagn för dylika patienter. Därföre ansåge han, att sådana anstalter jämväl i vårt land skulle kunna uträtta mycket godt. Men hur nu än saken borde ordnas, vore det tydligt, att något måste göras, och att detta behöfde göras snart.

De missförhållanden, som motionären framhållit, ha helt nyligen varit föremål för Riksdagens uppmärksamhet. På grund af en inom Första Kammaran väckt motion, n:o 3, af herr *A. von Möller* gjorde Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t, n:o 79 (sid. 57), år 1900 följande uttalande: »Riksdagen får i anledning af förevarande motion anhålla, att Eders Kongl. Maj:t ville låta verkställa en särskildt anordnad, sakkunnig undersökning i syfte att utröna hela antalet af sinnessjuka i vårt land och, så tillförlitligt som möjligt, huru stor del af dem må anses vara i behof af vård å anstalt för sinnessjuka, samt därefter för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill förhållandena må kunna föranleda.»

Med anledning häraf fick kongl. medicinalstyrelsen i uppdrag, dels att verkställa undersökning rörande antalet sinnessjuka och idioter inom riket samt deras behof af anstaltsvård, dels att på grund af denna undersökning inkomma med behöfliga förslag för missförhållandenas afhjälpande.

Enligt hvad utskottet har sig bekant, pågår nu denna undersökning, och har densamma hunnit så långt, att från två tredjedelar af de distrikt, hvari landsbygden för ändamålet indelats, redogörelser inkommit, och från städerna föreligger resultatet beträffande fyra tiondedelar, efter folkmängden räknadt.

Då alltså utredning nu företages just i den riktning, herr Nordströms förslag afser, får utskottet hemställa,

att ifrågavarande motion ej må till någon Andra Kammarans åtgärd föranleda.

Stockholm den 18 mars 1902.

På utskottets vägnar:

FRIDTJUV BERG.